

MANARI CATALA

10 centims

10 centims lo número

庚子年 1894

Hariclee Darclig

CRÓNICA DE LA SETMANA

¡ECCE HOMO!

Ja hem vist lo llubarro que lo setmanari *L' aureneta* havia ofert presentar al públich y ¡viva Deul qu' es un llubarro que fa 'l pes.

L' article de comentarís no volém ferlo encara. Si lo Sr. Roca y Roca no 's compra *algun tapa-bocas* ja contestará á la declaració del simpátich Busquets y Miró y llavorans, sentidas las duas parts, podrém obrar ab mes fonament de causa, perque *qui n' entench qu' une cloche, n' entench qu' un son*.

Ja ho veig... es tan fácil un error d' imprenta! .. ó qui sab si lo Sr. Roca y Roca volia dir que era *lo vers l' original y no la comedia*; com també pot aduhir que *no ha tingut temps de rectificarho*, perque, vaja, després de totes aquelles frasses *cultíssimas* que va emplear en son judici sobre *La Suripanta* no es creible de cap modo que puga haver comés un pecat tan terrible que lo incapacitaria fins de tornar á aixecar la veu quan 's tractés d' assumptos d' originalitat en cap de las sevas esferas.

Lo Sr. Roca y Roca donar talls de gat per llebra al públich!... éll tan puritá en aquestas questions!... repetim que no pot ser... casi 'ns atreviriam á assegurarho *sino tinguessim por que 'ns xiulessin*.

Ja veurán com lo Sr. Roca y Roca quedarà net de tota culpa y vindicat com *ho va quedar* quan l' assumpto del *Mal pare*, sino que 's miri l' exemp'ar y veurán ab quin desprendiment y esperit de justicia va declarar que *l' bordegás l' havia parit un fill de la pátria de Clodoveo y qu' éll sols l' havia tingut á dida*.

Esperém... no 'ns deixém portar per las primeras impressiós, ara ha parlat lo fiscal; te la paraula 'l defensor.

Audi alteram partem.

*
* *

Lo periódich *El Teatro Moderno* que va anunciar qu' enviaria á buscar *Les vacances du mariage* pera fer un judici crítich de comparaciós entre aquesta obra y la del nostre Director, publica lo primer d' una série d' articles que vol dedicar á dit assumpto dihent en síntesis: qu' ha llegit *Les vacances du mariage* detingudament y que ha vis: *La Suripanta*, una, dos, y tres vegadas y no ha pogut trovar aquesta «igualtat» que hi trovan aquets senyors del plebiscito.

Lo mes sorprendent en tot aquest assumpto es que: á pesar de la intimació donada de que no's repartissin per lo teatro Romea mes exemplars del acte de *Les vacances du mariage*, se segueixi fent cada vegada que 's posa en escena la obra catalana ab una *sans façon* á prova del furor del qu' ha dit públicament possehir lo permís de la traducció.

ESTUDIANT.

¡QUIN BULLIT!

GALAIXERAS, tamborets, taulas, miralls y cadiras quadros, fluiols y xiulets, guitaras, arpas y liras, cassolas, plats, estisoras, ollas, vassos y paellas, tupíns, porróns, torradoras pera castanyas, graellas, barretinas, gorras, faixas, metros, messuras, balansas, satrots, ganivets, y caixas qu' han sigut plenas de pansas, barrets, tarots ó sombreros, levitas, mitjas y hermillas, estrenvinadors, plumeros, estrenya-caps y cotillas, cantarers y satrilleras pantalóns ab bonas trinxas, y cutxaróns y culleras, y algunas grossas de *xinxas*, gabias per posar canaris, claus fets per bon clavatayre... Aixó y molts mes endunaris trobarán... á ca 'l drapayre.

GAYTER DEL PANADÉS.

La herencia del oncle Pau

Comedia en 4 actes y en prosa, arreglada á nostra escena per

..... D. CONRAT COLOMER

Ab excelent éxit va tenir lloch en lo Teatro Romea l' estreno de la última comedia de D. Conrat Colomer.

La obra perteneix al grupo de las que 'l públich prefereix á totes las altrás y 'l dialech es xispejant y expontani, qualitat que posseheixen molts contats autors entre los de la terra. Tota la obra radica sobre lo caracter voluble del protagonista, tal vegada massa extremat en alguns incidents pero que gracias al talent del autor Sr. Colomer, no 's nota tan com s' hauria notat estant l' arreglo á merced de mans menos expertas en lo manetj escénich.

De tots los tipos, lo mes ben dibuixat es 'l del cosí del oncle; es un d' aquells papers que com vulgarment 's diu: van sols, y desempenyat per lo Sr. Goula, queda encar de mes relleu, puig la vis cómica del artista s' hi esplaya qu' es un gust.

L' execució va resultar brillant, tant, que no es possible establir diferencias, puig cada hu en sa esfera va sortir ayrosissim, logrant un conjunt bo del tot.

Lo Sr. Colomer junt ab los artistas, va tenir que presentar-se molts vegadas en escena particularment al final de la comedia.

PEPET DEL HORT.

Las estaciones del matrimoni

PRIMAVERA

BOJAMENT enamorats
en Quimet y la Pepeta,
la vida molt satisfeta
passan sempre 'ls dos plegats.
De sos ulls surten miradas
impregnadas d' amoretas,
dirigitse parauletas
plenas de mel y ensucradas.
Si éll vol anar al café
no gosa sortir sens ella,
y anar sempre de parella
es sols lo goig qu' ella té.
Quan es lo sant de la nena
tot son felicitacions,
regalos y recepcions,
y obsequis de tota mena.
Siguent tan gratas sas ditxas
qu' aixis van gosant sos cors,
obtenint ab sos amors
cor que vols, cor que desitxas.

ISTIU

Fa poch temps que 'ls han casat,
tenint sols per companyia
amor, pler, goig, alegría
y un pis ricament parat.
Allí viuen día y nit
passant la lluna de mel,

y estimarse es son anhel
per no tindres en olvit.
Allí junts la ditxa pura
obtenen mes gran encara,
y dormen de cara á cara
satisfets de sa ventura.
Sent tan grans sas ilusions
que sas boquetes afables
ne son fonts inagotables
de caricias y petons.
Y guardant així 'l caliu
d' un amor dols, pur y etern
passan lo fret del hivern
sense mourers del istiu.

TARDOR

Tot just un any ha passat
del día del casament,
notantse ben clarament
que l' amor s' ha refredat.
Un nen tenen tan plorayre
que nit y día rondina,
y aixó fa qu' ell s' amohina
en jegantho tot enlayre.
Molts vespres éll surt tot sol
y ella es queda á casa sola,
que mentres se desconsola,
ab llibertat, éll va 'hont vol.
Ella mou soroll y crits

perque passa alguna pena,
y éll ja s' hi gira d' esquena
per dormirhi molts nits.
Y al veurer que tenen plets
diuen tots los estadants
que ja s' acosta Tot Sants
ab castanyas y bolets.

HIVERN

Ja tenen tres criatures
que son tres mals esperits,
y ells dos sempre están renyits
perque passen amarguras.
Ell ne mou rahons á n' ella
perque no 's bona per rés,
y ella plorant ab excés
maleheix lo seva estrella.
Ella, ab lo seu poch cervell,
pensa si quan surt l' enganya,
y éll pensa si ella ab manya
lo porta enganyat á n' éll.
Com tenen poca xaveta,
cada día, ja se sab,
tots los plats volan pel cap
d' en Quimet y la Pepeta.
Y dantse 'ls dos al dimoni
volen acabar sas penas
boy trencantse las cadenas
que los lliga al matrimoni.

M. GARDÓ FERRER

I POSITIU !

M'agrada veurer revolts
las onas en alta mar,
sentir cantar las absoltas
y d' amor á cents mils voltas
ab ma estimada parlar.

Me plau veurer á la roca
timbas avall rodolan
aixafant tot lo que toca,
y arrencant d' arrel y soca
tots los arbres al passar.

Y'altras cosas mes estranyas
jo voldria ¡viva Deu!...
que 's fonguessin las montanyas
y volcanes de sas entranyas
surtissin per tot arreu...

Lo riu que baixant s' emporta
lo que trova, fent molt mal;
una pedregada forta;
la terra negada, morta,
per diluvi universal.

Empró encor molt mes m'agrada
mes que 'l diluvi furient,
la roca y la pedregada,
una taula ben parada
a n' al Falcó 6 al Orient.

S. BORRUT Y SOLÉ.

RIMAS

SABS per qué tú t' assembles
molts vegadas
ab lo vent, gaya nena?
perque n' ets mansa,
y també molts cops xiulas,
y fas desgracias,
y com éll acaricias
donant trompadas,
y com éll tú esbufegas,
y devegadas
com lo vent tot ho llenses...
y vas á ratxas!

Com lassa aucelleta
que cerca son niu
jo 't busco m' aymada
de día y de nit.
Aquella á sa filla
per' donarlhi escalr,
y jo á ta bellesa
per' poguerm' recrear.

UN A. VENDRELLENCH

UN PLAGI

A SALVADOR BONAVÍA

EONEIXES á Zúñiga,
lo tranquil poeta
que en lo *Madrid Cómich*
son talent desplega?
Donchs, noy, es un plagi,
te ha robat la idea
de una poesia
que ab la firma teva
va sortir dissapte
en otro colega.
Dilluns remenantne
publicacions vellas,
(puig lo menos contan
tres anys de existencia)
vaig llegir uns versos
cuyo asunto ó tema,
es copiat exacte
de la idea teva.
La firmava en Zúñiga,
lo tranquil poeta
que en lo *Madrid Comich*
son talent desplega.
¡Vritat que te molta
barra aquest subjecte?
¡Noy, sembla mentida!
¿No es vritat que ho sembla?

K. Y. X.

LA ALELUYA

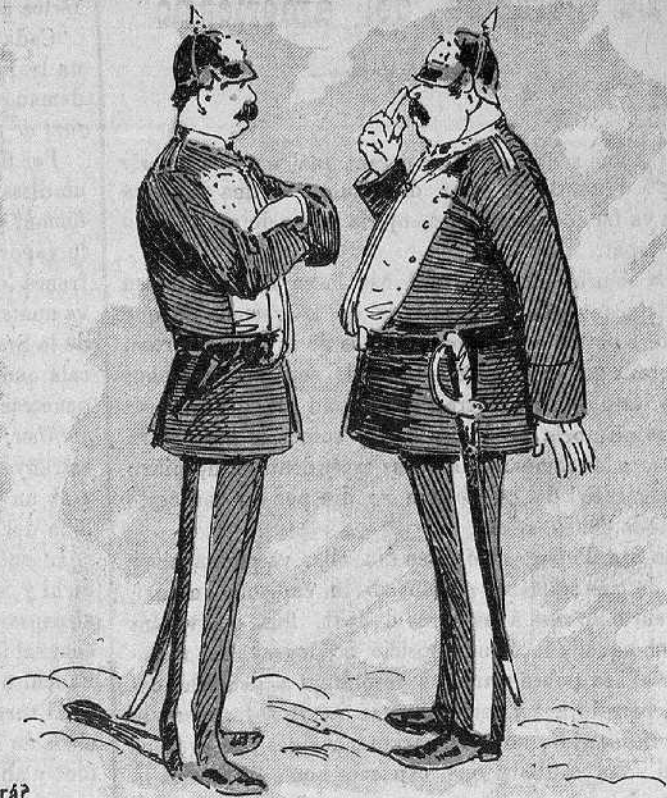
Pichler

De la *Aleluya* es gran mostra
lo dibuix que os presentem;
pero ab ditxa no estarém
fins que 'os arrivi la nostra.

PEBROTS Y TOMATECHS

—Bé... y quan caiguin aquestos... qui pujarà?
—Lo pá y 'l ví y... los cambis.

—Quin comandant tindré ara?
—Bou ab patatas.
—No t' entench.

—Vosté cregui ab la meua paraula; no s' hi fiqui ab lo qué dirán.

—Bé... pero vosté tampoc'h 's fiqui en res meu

—Del modo qu' aixó va, tinch por que si tinch un altre éxit 'm clavin un tirol!

La herencia del americano

Es una senyora de bon regent qual marit va morir d'un tip de figas de resultas d'una juguesca que va fer, de que se 'n menjaria dotze dotzenas ab lo nás tapat.

La cláusula de taparse 'l nás la va imposar lo seu contrincant y éll va acceptarla en la creencia de que no fora obstacle pera sortir ayrés de la seva empresa, ignorant qu'entre las dos bolas de cotó per una banda y las figas per l'altra, li taparian 'ls dos conductes respiratoris produhintli una sofocació que lo va portar á fer companyia als seus ascendents en un ninxo del cementiri del *celestes* com ne diu per dir sud-oeste la viuda del *interfecte*.

La Sra. Pepa, qu' aixís se diu ella, va permaneixer mes de tres setmanas plorant ab lo cap sota un coxí, treyntlo no mes á las horas d'ápat, fins que veyent qu'ab aquella incómoda posició no lograva fer ressu-citar al seu pobre marit, va resolders á deixarho correr, pero jurant y perjurant que á casa seva, mentres Deu li des vida, no hi entrarian mes figas y assegurant á qui volia sentir-la que cap mes home li tocaria la punta dels enagos.

Pero... lo que son las cosas y quan han de succehir.. La Sra. Pepa tenia un cosí *pulpero* en l'isla de Cuba que tenia un establiment en lo camí de Guantánmo als *Tigüabos*, y al saber qu'havía estallat la revolució separatista y que 'n Guillermon 's dirigia á n'aquell punt, va cargar tot lo fato de la tenda y emprenent lo camí de Santiago va liquidar totas las existencias y reunint vint y cinch ó trenta mil duros va ferse á la vela ab rumbo á Espanya, y 'l dia menos pensat la viuda del *fart de figas* lo va veurer entrar á casa seva ab lo sombrero de *jipi japa* y vestit de dril blanch per mes que 's trobava á mitjans del mes de Janer.

La relació de la pulperia y de lo de fugir de 'n Guillermon y de la liquidació, va ferli lo cosí després d'haverla abrassada y haverli ella desfet xacolate ab secalls de l'adroguer de la botiga de la cantonada.

Al dia següent arrivava l'equipatge del americano y una caixa de caudals que van instal·larla en una sala y arcoba que la viuda va cedir ab alegría al parent, al saber que l'havía nombrada heredera de tota la seva fortuna com constava en un testament firmat ante un notari de la Isla.

La Sra. Pepa que 's guanyava la vida molt desahogadament rifant lots de carn, peix y verdura pels carrers de la Cadena y limítrofes, no va consentir que 'l cosí pagués rés de despesa majorment passant éll dels xeixanta y estant trencat del llombrigo qu' es la trencadura mes dolenta que 's coneix.

Aixís van anar passant los dias y 'ls mesos y hasta 's deya pel vehinat si la Sra. Pepa á mes de mantenir á pan y cuchillo al seu cosí, li concedia altres favors

de mes importancia que no tenim cap necessitat de ferlos públics.

Cada vegada que 'l pulpero parlava de comprar-se un trajo ja tenia l'americano lo sastre á casa y quan demanava la factura ja l'havía pagada la viuda del *fart de figas*.

Per fi va venir alló de una hora per cada hui. Era un dissapte que la Sra. Pepa fregava l'escala ab sal fumant y al pujar l'americano va entrarli pels nassos lo vapor del *deit clorhidich* y fent un esternut se li trencá lo braguer tornantseli lo llombrigo que semblava una síndria de vuyt rals. Va ser en va que als crits de la Sra. Pepa baixessin cinch ó sis vehinas de l'escala que ab totas las sevas forsas van procurar fer penetrar dintre 'l ventre del americano aquell *mon-golfiler*; als cinch minuts va fer lo pacient una ganyota estranya quedant exánime als brassos de la Sra. Pepa y ab un peu ficat á la butxaca del devantal de la vehina del entressuelo.

L'enterro va ser brillant... tot lo vehinat va acudirhi y 's va notar que 'ls capellans cantavan de gust al pensar que la Sra. Pepa no seria escassa, sabent com sabían qu'era l'única heredera del acaudalat Panchito.

Al tornar del cementiri va buscar la Sra. Pepa las claus de la caixa á las butxacas del pantalón del difunt y ab lo cor plé d'alegría va anar á obrir lo *sacreru* mundanal del pis. Ja está la caixa oberta... dotze senallas de mes que regular dimensions omplian casi per complert lo ferrat moble.

Ab lo cor palpitant y unas estisoras á la má va procedir al destripament del que tenia mes á la vora cayent rodolant per lo pis de la sala una verdadera cascada de figas secas que varen fer mudar lo color de la cara de la viuda... Un segon cop d'estisoras á la segona sanalla va produhir lo mateix resultat, y un altre y un altre fins quedar l'habitació inundada de figas y la caixa vuyda per complert.

L'astut americá havia conseguit lo seu intent... ab la seva astucia y ab l'ajuda de la avaricia de la *ri-tayra* havia pogut passar com á ca 'l sogre 'ls últims mesos de la seva vida.

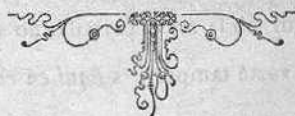
Ella qu'havía jurat que á casa seva no hi entrarian mes figas!

Los acreedors que van voler cobrar van tenir que repartirse l'herencia del americano. Cada hui va endursen un grapat de figas.

A la Sra. Pepa no mes va quedarni una que diu que la conservarà tota la vida com á recort.

Ho crech.

SERRALLONGA.

SALÓ PARÉS

Exposició Matilla

NOTABLE es la exposició que dels seus quadros ha realitzat en lo Saló Parés lo estudiós pintor senyor Matilla. Avuy que 'ls nostres artistes divagan entre l'anarquia pictòrica de rancies preocupacions acadèmiques y la guillardura modernista de 'ls quadros sense color, influint uns y altres en fer mes acentuada la indiferència del nostre públich en tot lo que és producció artística, molt 'ns complau veure qu' encara hi ha, qui com lo Sr. Matilla, te 'l criteri suficient y lo bon gust necessari per atraurers las simpatías dels aficionats.

En la exposició hi há de tot. Dels retratos, podém dirne que ho son *per dins y per fora*; aquells caps viuhen y pensan y cada un té lo distintiu del seu propi caràcter. Idéntica impressió produheixen las notas característiques del Tiber; de la campinya Romana, tant oposadas á las de las hermosas marinas cata anas ó los pedregossos carrers de nostras vilas montanyesas, quadros uns y altres exuberants de llum, pléns d' ayre, transparents y pintats ab tal senzilla ingenuitat, que no vacilém en considerarlos fills d' un colorista de fibra, á qui per tants mérits vaticiném lo lloch que li perteneix entre 'ls escullits artistes de nostra terra y á qui felicitem per aqueix motiu ab tota l' ànima.

J. LL.

Exposició Balasch

LA exposició de quadros de Mateo Balasch, jove pintor pensionat per nostre Ajuntament, ha portat la setmana passada molta y distingida concurrència al elegant Saló del carrer de Petritxol.

D' entre tots los quadros que en dita exposició s' han ofert á la crítica del bon gust, n' hi ha molts de mérit indiscutible, ocupant lo primer lloch lo que porta per titol *El tramonto*, tant per sa riquesa de detalls com per la exquisita finura de execució, pintura exacte d' un bell paisatge que presta gala á lo acabat del conjunt. Hi ha en lo *Merendero* abundancia de llum y grans efectes arrancats al tresor d' un bon pincell, de que no careixen tot 'ls demés estudis y paisatges, de quins se 'n ha ocupat la crítica imparcial ab l' elogi que tenen ben merescut.

L' *Extasis*, que representa una monja entregada á misterios transport de meditació, es una tela verdaderament acabada tant pel detall com pel conjunt, ressaltant entre l' ombra dels xipresos y la bellesa de las flors la figura de la religiosa, de quinas mans ha caygut lo llibre d' oracions que resta abandonat á sos peus. Altre dels quadros es lo que representa un temple ruïnós, quin aspecte respira tristesa y anyoransa, y la capella de la «Mare de Deu del Mont», rica de color y exactitut, 'ns diu ben clar que l' autor sab apendrer de mestres de gran valia.

Vagi per aquest camí lo novell pintor y estigui ben segú, com hem dit, de que en la paleta y los pincells hi trovará, si trevalla y estudia, gloria y profit ben gran que de totes veras li desitjém y accepti desd' are lo nostre aplauso per obras de tanta estima y mérit.

DESITJ

No sé pas per quina causa,
ni tampoch per quin motiu
es, que fa molts y molts días
s' ha encés en mí, un gran desitj.
Ara, no 't creguis, hermosa,
que desitji jo 'l ser rich,
possehint la gran fortuna
que té lo juheu Rostchild.
No 't cregas, tampoch, que vulga
ser *concejal en actiu*,
ni diputat, ni ministre...
ni res que 'm puga enaltir.
'L desitj que á mi m'apura...
'l desitj que sempre tinch,
y m' atormenta de veras,
y 'm consúm... y 'm fa patir;
es que, jo, desitjarla,
tant soís una sola nit
ferme pussa, per poguerne
dintre ta cambra venir,
amagantme entre la roba
ab que 't tapas tú, á na 'l llit;
y quan ja ben adormida
fossis, donarte un pessich...
y escaparme á corre-cuyta
de las iras dels teus dits;
puig, segur, que ab la picada
los ulls te faria obrir.

BERNABÉ LLORENS.

UNA PREGUNTA

(Camp overt) (1)

No vull pas saber per quina
rahó (perque ja se sab)
las donas han de dú al cap,
en l' Iglesia, mantellina.

Lo que á mí 'm té preocupat
es, lector, que si ho ignoras,
¿per qué hi entran (*) las *senyoras*
ab lo sombrero posat?

Y en cambi (qu' está mal fet,
y ningú 'm dirá 'l contrari,
¿per qué 'ls *senyors* per entrarhi
hém d' aná ab lo barret tret?

(PEFET DEL CARRIL)

(1) S' admeterán únicament las respostas en vers més breus y de més solta que 's rebín.

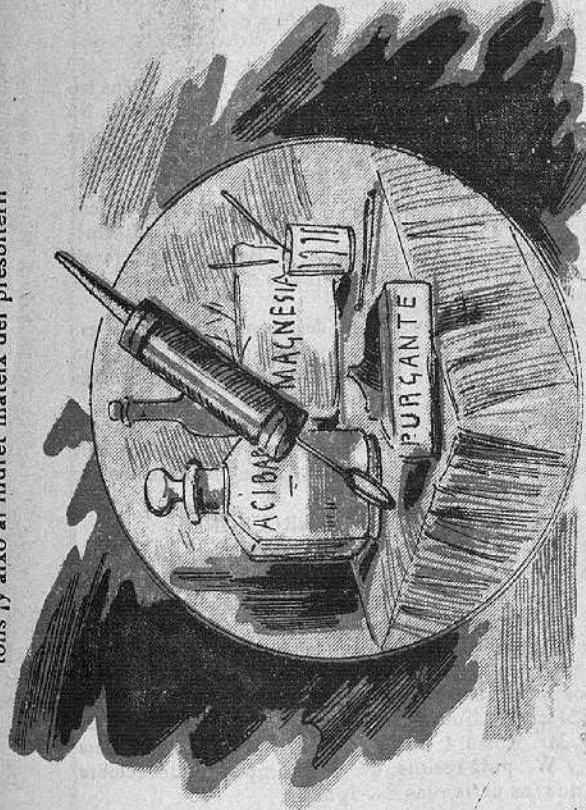
(*) Al Temple de Deu.

FERIGOLAS Y CAMELLAS

—Tal com l'hi dich: al Pí vareig sentirme un pesich... qu' encare no 'm deixa seure y de apretadas no 'n vulgui mes.

—No 'm parli de *múiments*, Lola. En un reconot de las Gerónimas, á mi fins me varen arrencar tres botons i y aixó al indret mateix del presbiteri!

Batería de saca-tapos y otras armas per la completa seguretat intestinal, després d' una setmana de signonada continua.

—Jo, a Betlém vareig fer un porta-monedas ab tres pessetas falsas.

—Jo quatre rosaris y un mocador brut.

—¡Donchs jo la petaca y 'ls guants d' un municipal de punyi!

Si no tens ous ni pollastres, la cistella pots omplir ab los llepadúms que guardas pels GANAS del teu partit.

NOSTRE RETRATO

Es lo de la célebre artista Me HARCLEE DARCLEE que 'ns creyem reservats á tributarli mes elogis que los que li ha prodigat la premsa diaria y setmanal sens escepció aixís com també la escullida é inteligent concurrencia que frequenta nostre gran teatro Liceo, considerantla de pas com á una de las primeras divas que actualment interpretan lo modern repertori líric dramátich, com ho ha acreditat en lo desempenyo de las óperas *La Traviata*, *Manon*, *Gli Ugonotti*, *Cavalleria Rusticana*, *I Pagliacci*, óperas de tan oposat género.

Teatros

PRINCIPAL

Ab luxosos y artístichs cartells primorosament litografiats é impresos, s' anuncia la inauguració de la temporada de Primavera, ab lo concurs del eminent actor Sr. Vico, que al retornar d' América y fiel á sa paraula, cumploix lo compromís de que sia Barcelona la ciutat escullida al debutar en Espanya.

La fetxa de la inauguració está acordada pera lo 20 del present y en la llista de companyia si be la major part desconeguda, sabem que la forman artistas de valia.

Com lo número de funcions que podrà donar tan eminent actor será sols lo reduhit de 20, no es difícil aventurar un grandió exit, lo que celebrarem infinitament.

LICEO

Ab la celebrada *Manon* de Massenet, se celebrá la inauguració de la temporada de primavera que tant per lo notable *cuarteto* ab que havia de debutar com per la importancia de la nova ópera, mereixia ab vritat fos mes brillantment concorregut.

La execució que en la present temporada ha lograt, ha sigut del tot notabilíssima. Poch dirém de la célebre artista Darclée, puig ja en la temporada passada 'ns demostrá en la mateixa ópera que la fa y la canta de un modo acabadíssim, fentse mereixedora de las justas ovacions que continuamente se li prodigan.

Lo tenor Sr. Moretti posesionat del tot de son rôle, segunda perfectament á la celebrada artista y en lo gran *duo* del tercer acte 'ns feu sentir bellessas que acreditan al mtre. Massenet per sa ópera, de ser un dels primers compositors contemporanis. Lo Sr. Astillero á la altura de sa reputació y las parts comprimarias ajudant al bon conjunt.

En quant á la orquesta també ha guanyat en grau superlatiu ab la batuta del mestre Podesti, puig demostrá cuidar los detalls y una gran pràctica y soltura en la mateixa.

Per avuy está anunciat lo debut del tenor catalá Susñes ab la *Cavalleria rusticana* prenent part la eminent Darclée y se preparan *La favorita* debut Srta. Mas y *Gli Ugonotti* pera lo célebre Martóni.

Preparemnos donchs las mans.

NOVETATS

Segueixen los preparatius á fi de poderse estrenar l' espectacle *Las monjas de Sant Aíman* en lo próxim dissapte.

Dita obra deguda la lletra al eminent Guimerá, consta de 4 actes dividits en 15 quadros, pera la que ha compost la música corresponent lo reputat mestre Morera, lo complet decorat los eximis escenógrafos Soler y Roviro, Moragas y Vilomara, los 400 y pico de trajos necessaris la

acreditada sastreria del Sr. Elias y lo notable atres lo reputat artista Sr. Estany.

Ab tans valiosos elements y sabintse además que la empresa es la del Sr. Mir, que en aquesta obra, per notícias rebudas tracta de donar sello á la fama de rumbos é inteligent de que ja ab justicia gosa, no es difícil poder assegurar sia un espectacle apenas vist en nostres teatros per lo majestuós y de segurissims resultats en la taquilla.

Molt celebrarem se confirmin nostres propòsits.

ROMEA

Dilluns tingué lloch la 20.ª representació de *La Suripanta* sent lo nostre director objecte cada nit dels aplausos del públich.

De *Lo testament del oncle Pau* ne fa article apart nostre company de redacció *Pepet del Hort*.

Dilluns tindrà lloch lo benefici del actor Sr. Valls ab *Lo monjo negre* de Pitarra.

En estudi *La familia Boniquet*, traducció del francés de D. A. Guasch Tombas.

Lo próxim dissapte s' donará la 21.ª representació de *La Suripanta*.

TÍVOLI

Brillantment ha comensat la celebrada companyia Tomba y no es estrany l' éxit, puig que conta ab un personal numerós y d' artistas notables ab tota la estensió de la paraula. Guapas, revingudas y ab unas formas esculturals que... vaja n' hi ha per lograr la transformació de horas en minuts.

Ja 'ls dich jo que á Italia á mes de maearróns hi poden anotar en sas graciositats la *troupe* femenil.

La tiple Gori en la protagonista del *Bocaccio* lográ ja per complert las simpatias del públich, al igual que la Parboni en la Santuzza de *Cavalleria Rusticana*. Lo *sexo feo* ha resultat de vritat y com no al costat d' aquella munió de Danaes y Sílides, pero ab justicia tot logran las justas simpatias en Mizzi Marchetti y Poggi.

Ahir devia cantarse *Lucia di Lammermoor* y sabem qu' está en preparació la celebrada *Carmen* de Bizet.

CATALUNYA

Cinch funcions doná l' eminent Fregoli ab uns plens tan fenomenals com may s' havian vist en aquest teatro. No cal dir que ab justicia fou aplaudit, puig son treball elegant y especialíssim, es inútil trobi un sol espectador que no s' hi entusiasmhi ab verdader deliri.

En las últimas funcions y conmogut pels agassatjos entusiasmats que se li feyan, prometé que al retornar d' América (l' Octubre próxim) debutaria en Barcelona ab treball nou abans de actuar en cap altre teatro d' Espanya, en justa reciprocitat á son agraïment.

Dimars s' estrená *El carnaval del amor*, que si bé la galana versificació acredita la marca de fabrica del Sr. Jackson Veyan, lo insustancial y cursi del argument, feu que logrés escàs éxit.

Para demá s' anuncia *El cura de regimiento* y se prepara *La rebotica* saynete de Vital Aza, y que lográ ser un dels verdaders éxits de la última temporada en los teatros de Madrid.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Lo Sr. Alegria ab la *troupe* d' aquest any ha procurat á la varietat, que la acompanyes artistas completament nous de nostre públich, havent lograt ja ferse mereixedors del aplauso del públich Mlle Legrand que monta magistralment á la alta escuela un arrogant caball, Miss Clotilde ab sas cascades arnaestradas, Miles. Adelina y Lucia en los exercisios aéreos y la Teresita en lo pas del tunel, aixís com la familia Menados que demostraren ser uns acróbatas de primera, Mr. Musio l' home de goma y Mr. Bitta un atleta de P. P. y W. puig resulta un gran competidor del célebre Sansón que 'ns parlan las Escrituras.

Sabém que á menut farán sa presentació nous y reputats artistas pera la major varietat possible.

UN CÒMIC RETIRAT.

ESCENAS DEL NINOT

Tothom vol de pura-pensa
en lo lloch mes elevat
trovar la felicitat,
y está allà hont menos se pensa.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

LXXII

—Poseume un litro de vi
en un porronet,—va di
un sabater que 's diu Quico
à la taberna del Mico;
mes veyent que 'l mosso Ambrós
li posà en un porrò gros,
cremat li va dir:—Ximplet!
¿No 't dich en un porronet?
Y 'l mosso també alterat
digué:—Hi set lo qu' heu manat;
puig lo vi, que vos voleu,
dints d' un porrò net veyeu.

LXXIII

—¿Sabs que tots los capellans
tenen molta forsa, Andréu?
—¿Per qué?

—Perque xichs y grans
ab quatre dits alsan Deu.

LXXIV

Després de veure ayguardent
y gots de vi, molts nits,
la Pepa de ca 'n Climent
diu cridant horriblement,
que té los *mals esperits*.

LXXV

Trista d' un ull se queixava
l' aixerida Teodora,
perque una brossa traïdora
molt y molt l' atormentava.
—No 's veuria en tal embull,—
li vaig dir jo,—si volia
puig la bróssa li treuria
si 'm deixava bufar l' ull.

LXXVI

Lo fill gran de donya Tona,
que 's pensa sé un gran poeta,
sab fer la lletra molt bona
y no sab fé una *lletreta*.

LXXVII

En Gil, que per sé ordinari
té molts coneguts ofesos,
s' alaba ¡l' estrafulari!
de ser molt humanitari,
perque deixa anar molts *presos*.

LXXVIII

Té als estrangers per cobarts
lo marit de donya Agnés;
y lo estrany es que s' amaga
tan bon punt veu un *inglés*.

LXXIX

—¿Qué tal la seva senyora?
Digueren á Don Bernat,
y éll digué:—¿La dona? ¡Guapa!—
Y es lleija com un pecat.

Seguirà enlo número próxim.

FRANCISCO LLENAS.

Gracia, 1895

Retratos - Fregoli

Magnificas fotografias de dit eminent artista al
insignificant preu de

30 céntims una

Tamany 62×105 Colecció complerta 24 fotografias

Se troban de venda en la Administració de LA TOMASA, 5, Sant Ramon 5, principals llibrerias y corresponsals de nostre setmanari.

Als Srs. corresponsals se 'ls farà lo desquento acostumat.

Després diuen dels toros!... No
n'hi haurá pochs que guardarán
memoria del diumenge! Sols que
quedarà ocult en lo seno de las fa-
milies dels qu' hagin rebut, que á
la qüenta van ser molts.

Y pensar qu' un rey va fer tancar
universitats y obrir cátedras per aquest bárbaro espectacle.

Si aném fent bona á la Roma antiga...

¡Sombra de Nerón!.. perdónans!

✱

S' ha posat en estudi en lo Teatro de Romea, una come-
dia catalana del Sr. Ferrer y Codina, titulada: *Armas y Lle-
tras*.

Aixó es... rés mes qu' aixó;
y en vritat no n' hi ha per menos,
d' aquest senyó ¡sempre estrenos!..
y tot lo nostre... á racó!

Un dels tretze.

✱

Solsament de Gracia varen sortir més de trenta collas á
cantar las tradicionals Caramellas.

Sembla impossible que 'ls espanyols estiguém encara per
cansóns...

✱

Arrivan noticias de Cuba molt satisfactorias procedentas
del teatro de la guerra manigüera.

Deu vulga que siga aixís y no tinga qu' acabarse aquest
altre conflicte ab balas:

De plata.

✱

Ja s' ha tornat á resoldrer que s' entarugui lo carrer de
Pelayo.

Ja pot passar un quant temps mes... lo sòt mes gros 'm
jugo que no te cinch pams de fondaria.

No es broma.

✱

'S parla d' un conflicte internacional entre Suïssa y Espanya, efecte d' haver embargat á un comerciant, géneros procedents d' aquell país, á la quenta, injustament.

Conflicte més ó conflicte menos, no vindrá pas d' aquí. De tots modos un dia 'ns hem d' ofegar... tant es que siga en vint pams d' aygua com en trenta.

¡Oy... tú?

✱

Ara resulta que no es cap canard lo de l' empolla tirada al mar per lo segón del *Reina Regente*.

Tant si ho es com si no ho es, lo qu' es cert que 'l cruce-ro es ben perdut.

Y que ja no falta qui diu que ningú es responsable de la desgracia.

Que s' obri una informació y allavors... no ho sabré.

✱

Lo crítich *Clarín* s' gira furiosó contra la opinió general per haverli trovat dolenta la seva *Teresa* que va resultar *Teresa Sèba*.

Qu' es recordi de 'n *Miró*, crítich mes eminent qu' éll qui va provar d' escriurer *La familia Carbó* y li va sortir *Carbó de familia*.

No es igual torejar ó contemplar la *corrida*.

✱

De pas pera l' América del Sur hont va ventajosamente contractada, va arribar en aquest port lo dimars d' aquesta setmana la aplaudida diva D. Carmen Bonaplata de Bau filla del nostre primer actor D. Teodoro, seguint viatge lo mateix dia.

Desijém á la notable artista molts llores que d' aixó no 'n duptem, y un felis regrés á la terra catalana.

✱

Diumenge passat la distingida societat *Centro Cómico* dongué la 9.ª funció de la temporada en lo elegant teatro Lirich, executant las xistosas obras de Vital Aza, *Perecito* y *Las Codornices* las que obtingueren un acertat desemenyo per part de tots los que hi prengueren part, sobressortint de un modo especial lo director Sr. Verano Fuster, que principalment en lo protagonista de *Perecito* feu gala de una vis-cómica molt notable y raríssima en aficionats.

En los intermedis tocá escullidas pessas la acreditada banda de la Casa provincial de Caritat.

La escullida concurrencia que omplenava lo teatro sortí satisfeta del tot, si bé se dolia de la hora adelantada en que s' acabá.

La próxima funció tindrà lloch en lo 28 del present, la que será la última de la temporada de hivern.

✱

En los próximos messos de Juny y Juliol deu actuar en nostre elegant teatro Lirich, la companyia cómica dramática del eminent actor Sr. Mario, la que vindrá ab la substitució del actor Sr. Cepillo per lo reputat Sr. Donato Giménez, puig dit actor tingué la delicadesa de abandonar la companyia y olvidar los compromisos contrets en lo precís moment de agafar el tren pera anar á actuar en un dels teatros de Murcia.

Quin cepillo de mes mal pel.

✱

Segons esuela rebuda, ha contret matrimoni lo jove y reputat poeta D. Marian Escriu y Fortuny (M. Riusec) ab la distingida poetisa D.ª Dolors Riera y Batlle, parella simpática que distintament y en varias ocasiones havian colabarat en nostre periódich ab aplauso y agrado de nostres apreciats lectors.

Al celebrar tant acertada unitat las Mussas, celebraré que además fassin vots pera que la lluna de mel sigui infinita é inalterable.

✱

Sabem que lo Sr. Ferrer y Codina está traduhint al castellá la seva famosa comedia en 3 actes *La Suripanta*.

No 'n deu está enterat lo senyor del permis.

NOTICIAS MARITIMAS

Al Berganti *Roch y Ruch* se li ha atrapat contrabando á bordo.

Los carrabiners esperan l' arribada del llaut *Baldomero* perque 's tem no porti la mateixa classe de cargament.

Lo bolitj *Eureka* segueix traginant pacotillas de sébas que ningú hi posa preu gracias á lo desacreditada que té la marca.

'S tem hagi anat á pico en son primer viatge la corbeta *Amores de un veneciano* puig no se 'n ha sapigut res may mes y 'l casco era de lo mes defectuós qu' ha sortit dels astilleros de *La Publicidad*.

Lo berganti *Gil-Blas* que fa los viatjes de nit, 's tem siga desarbolat y varat per falta de passatjers y cargament.

També 's tem d' un moment al altre lo naufragi de la balandra *Campana de Gracia*, puig ha perdut la gracia y á penas li queda campana; s' adorm de babor y embarca molts cops de mar.

==LITOGRAFIA BARCELONESA==

de Ramón Estany

5, Carrer de Sant Ramon, 5-BARCELONA

Litografía Barcelonesa

DE

RAMÓN ESTANY

5. S^a Ramon. 5.

Barcelona

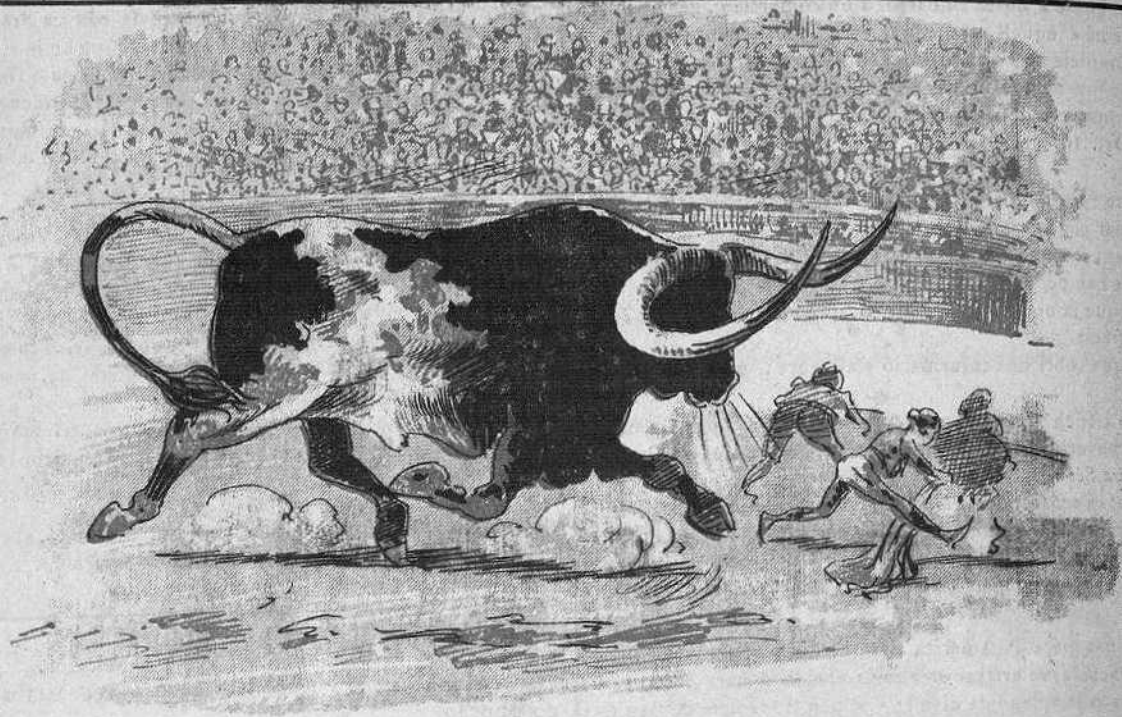
ESPECIALIDAD EN CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES.

PROGRAMAS, MENÚS, etc etc

Precios sin competencia

Prontitud
Esmero
Economía

SEBAS DE LA TERRA

¡Braú, boyante y de gran banyal
orgull de nostra nació;
aquest es l' únich blassó
que falta al escut d' Espanya.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Una bestia molt lleugera
primera;
una nota molt bufona
segona;
y article sens dupte es
la tres.

Si no acertas ma xarada
t' ho diré d' altra manera;
prima-segona y tercera
es lo nom de ma estimada.

LLUIS VIOLA.

ACENTÍGRAFO

Lo noy tot de la Roseta
entrà en una llibreria
á comprar una carpeta,
que segona digué sa tia
li costà total pesseta.

JOSEPH GORINA ROCA.

INTRÍNGULIS

Buscar lo nom d' un carrer de Bar-
celona que anantli treynt una lletra
del darrera dongui 'ls següents resul-

tats: 1: Població europea; 2: Poble ca-
talá; 3: Número; 4: Nota musical; 5:
Consonant.

E. CLARASÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 3—Consonant.
- 5 7—Negació.
- 6 7 5—Nom d' home (abreviat)
- 1 7 6 2—Un ball.
- 2 5 4 6 2—Nom de dona.
- 6 7 5 4 5 7—Nom de un clown.
- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
- 6 7 3 4 5 7—Animal.
- 3 4 5 6 2—Moltas donas ne portan.
- 3 4 5 3—Número.
- 6 4 2—Molts ne tenen.
- 3 2—Negació.
- 5—Consonant.

JOSEPH BALLBÉ

TRENCA-CAPS

Ana Pams

Caldas.

Formar ab aquestas llettras deguda-

ment combinadas lo titol d' una aplau-
dida sarsuela.

UN ÀRABE.

GEROGLIFICH

I a

PEPETA

: X I

ALFONSO XIII

TRINKERAYRE, NYEBIT Y C.^a

SOLUCIONS

I LO INSERTAT EN LO NUMERO 345

Xarada.—*Sal—vi.*

Ters de sílabas.—RO SE TA
SE VI LLA
TA LLA DA

Logogrifo numérich.—*Alemania.*

Geroglifich.—*Per fideus un fideuer.*

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
=5, Sant Ramon, 5 —BARCELONA=